

Міністерство освіти і науки України

ХАРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ АВТОМОБІЛЬНО-
ДОРОЖНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

Кафедра економіки підприємства

МАТЕРІАЛИ

Всеукраїнської науково-методичної
Інтернет-конференції

**«ОСВІТНІ ТЕНДЕНЦІЇ РОЗВИТКУ СУЧАСНОЇ
ВИЩОЇ ШКОЛИ: ПРОБЛЕМИ МЕТОДОЛОГІЇ
НАВЧАННЯ»**

18 травня 2016 р.

<http://dl.khadi.kharkov.ua/course/view.php?id=207>

Харків
2016

Редакційна колегія:

Голова:

Туренко А.М. – ректор Харківського національного автомобільно-дорожнього університету, доктор технічних наук, професор, Заслужений діяч науки і техніки України

Заступники Голови

Гладкий І.П. – перший проректор Харківського національного автомобільно-дорожнього університету, кандидат технічних наук, професор, Заслужений працівник освіти України

Дмитрієв І.А. – декан факультету управління та бізнесу Харківського національного автомобільно-дорожнього університету, доктор економічних наук, професор, Заслужений діяч науки і техніки України

Бабич Д.В. – завідувач кафедри економіки підприємства Харківського національного автомобільно-дорожнього університету, доктор економічних наук, професор

Члени оргкомітету:

Маліков В.В. – завідувач кафедри обліку і аудиту Харківського національного автомобільно-дорожнього університету, доктор наук з державного управління, професор

Горовий Д.А. – завідувач кафедри міжнародної економіки Харківського національного автомобільно-дорожнього університету, доктор економічних наук, доцент

Шершенюк О.М. – завідувач кафедри економічної теорії та права Харківського національного автомобільно-дорожнього університету, кандидат економічних наук, доцент

Кирчата І.М. – доцент кафедри економіки підприємства Харківського національного автомобільно-дорожнього університету, кандидат економічних наук, доцент

Іванілов О.С. – завідувач кафедри економіки Харківського національного університету будівництва та архітектури, доктор економічних наук, професор, Заслужений діяч науки і техніки України

Янковий О.Г. – завідувач кафедри економіки підприємства Одеського національного економічного університету, доктор економічних наук, професор, Заслужений діяч науки і техніки України

Освітні тенденції розвитку сучасної вищої школи: проблеми методології навчання: Збірник матеріалів Всеукраїнської науково-методичної Інтернет-конференції (18 травня 2016 року). – Х.: ХНАДУ. – 238 с.

© Колектив авторів,
2016

Горова К.О. Організація проведення Всеукраїнського конкурсу дипломних робіт зі спеціальності «Економіка підприємства».....	131
Горова К.О. Участь студентів факультету управління та бізнесу у Всеукраїнському конкурсі студентських наукових робіт як невід’ємна складова їх фахової підготовки.....	132
Грищенко С.М., Моркун В.С. Геоінформаційні технології у навчанні майбутніх інженерів гірничого профілю.....	135
Гуменюк В.В. Ефективність застосування інтерактивних технологій у ВНЗ України.....	137
Деділова Т.В. Нова методологія освіти: інформаційно-комунікаційні технології.....	139
Добровольський В.Л. Інформаційні технології в освіті.....	141
Доценко С.О. Stem-освіта як засіб активізації творчого потенціалу особистості.....	144
Жиленко Т.І., Захарченко Н.М. Застосування відкритих засобів навчання при вивченні вищої математики у вищих навчальних закладах.....	146
Калмикова Ю.С., Хоботова Е.Б. Специфіка застосування новітніх технологій у вищій школі.....	149
Калюжка Н.С. Впровадження інноваційних технологій в навчальний процес ВНЗ.....	152
Коваленко В.К. Впровадження інформаційних технологій у вищій школі.....	155
Коваленко О.А. Застосування новітніх освітніх технологій у навчанні математики студентів – майбутніх учителів початкової школи.....	157
Колісник-Гуменюк Ю.І. Проблеми та перспективи застосування інтерактивних методів навчання у ВНЗ України.....	159
Криховець О.В. Впровадження тестового контролю знань.....	162
Лисенко А.О. Необхідність використання інноваційних методів навчання в сучасних умовах...	164
Литвин А.В. Застосування інформаційно- комунікаційних технологій у професійній освіті.....	166

ЗАСТОСУВАННЯ ІНФОРМАЦІЙНО-КОМУНІКАЦІЙНИХ ТЕХНОЛОГІЙ У ПРОФЕСІЙНІЙ ОСВІТІ

Литвин А.В., д.пед.н., професор
Львівський державний університет безпеки життєдіяльності

Нині у професійній підготовці фахівців надзвичайно важливу роль відіграють ІКТ: комп'ютерна та телекомунікаційна техніка як об'єкт вивчення; підготовка навчальної інформації, наочності та роздаткових матеріалів на основі ІКТ; застосування комп'ютерних засобів для тестового контролю знань; психолого-педагогічні дослідження з використанням ІКТ; Інтернет-комунікація з метою поширення інноваційних педагогічних технологій тощо.

Також упроваджуються комп'ютерні засоби для автоматизації діяльності виробничих майстерень (лабораторій) і самостійної роботи учнів (студентів). При цьому для ефективного застосування ІКТ у професійній підготовці необхідно систематизувати навчальні інформаційні та електронні освітні ресурси, дослідити їх специфіку відповідно до дидактичної ролі в навчальному процесі.

На думку українських науковців, обґрунтування раціональних напрямів використання ІКТ у навчальному процесі слід вважати однією з найважливіших педагогічних проблем, розв'язання якої є соціально значущим завданням педагогічної науки [2, с. 376].

У науково-педагогічній літературі досить докладно висвітлено першочергові напрями інформатизації професійної освіти. Передусім це: створення та використання програм контролю і самоконтролю знань з різних дисциплін; створення навчальних мультимедійних систем; розроблення та використання інформаційно-аналітичних баз даних; комп'ютерне моделювання виробничих ситуацій, професійних дій і педагогічного процесу; використання комп'ютерів для проведення олімпіад та інших заходів; застосування ІКТ у рекламній, видавничій і підприємницькій діяльності галузі освіти; упровадження ІКТ в організацію та проведення наукових досліджень; використання автоматизованих методів психодіагностики й експертизи педагогічної діяльності; реалізація дистанційного навчання [6].

До шляхів використання сучасних технологій у професійній підготовці майбутніх фахівців слід додати опанування ІКТ з орієнтацією на застосування в професійній діяльності.

Провідними вважають такі напрями використання ІКТ в освіті [1, с. 150]:

- вивчення інформатики як науки, що вивчає інформаційно-логічні моделі;
 - застосування комп'ютера як технічного засобу під час навчання;
 - вивчення технологій, які потребують активного використання комп'ютера (графічний і текстовий редактори, комп'ютерні мережі тощо);

- навчання спеціалізовано-професійних технологій (комп'ютерне конструювання, моделювання, макетування і верстка тощо).

Стосовно професійної підготовки використання ІКТ розглядають за такими напрямками [3, с. 179]:

- курси з інформатики, програмування, де предметом вивчення є комп'ютерна техніка та програмне забезпечення;

- спеціальні курси, у яких активно використовуються окремі прикладні програми (напр., моделювання виробничих процесів, конструювання і проектування, інженерні розрахунки тощо), предметом вивчення яких є фахова дисципліна та відповідне предметно-орієнтоване програмне забезпечення;

- автоматизовані курси, електронні підручники та мультимедійні пакети, де предметом вивчення є професійно орієнтовані дисципліни;

- ІКТ як джерело інформації, коли використовуються можливості мережі Інтернет (або локальних мереж) щодо пошуку різноманітних довідників, словників, енциклопедій та інших матеріалів;

- комп'ютер як засіб управління й організації освітнього процесу, створення баз даних, ведення документації навчального закладу тощо.

Названі напрями по-різному представлені в навчальних закладах різних рівнів і профілів, що пов'язано з цілями навчання, завданнями професійної підготовки, неоднаковою інформатичною компетентністю педагогічних працівників, різними фінансовими можливостями. Вважаємо доцільним інформатизацію навчальних закладів розглядати цілісно та умовно поділяємо впровадження ІКТ на такі відносно незалежні напрями [5, с. 181]:

- в організаційно-управлінській діяльності;
- у навчально-виховному процесі;
- у навчально-виробничому процесі;
- у позааудиторній діяльності.

Інформатизація системи освіти суттєво посилює вимоги до якості навчально-методичного забезпечення, результативності методів управління навчальним процесом, ефективності інформаційних ресурсів та ІКТ. Важлива роль у складному процесі навчання майбутніх фахівців належить новітнім педагогічним технологіям, заснованим на використанні кращих традиційних та інноваційних форм організації навчання з використанням ІКТ. У професійній освіті технічного профілю необхідна переорієнтація цілей інформаційної підготовки, обґрунтоване оновлення її змісту, чітке визначення структури й організації навчання за допомогою ІКТ.

Таким чином, очевидною є потреба обґрунтування системи інформатизації освітнього процесу професійної підготовки майбутніх фахівців, наукового супроводу впровадження ІКТ у професійній освіті та виявлення педагогічних умов інформатизації навчальних закладів.

Щоб забезпечити належний рівень підготовки майбутніх фахівців до швидкоплинних вимог сучасного інформаційного суспільства, доцільно розробити модель інформатизації професійної підготовки майбутніх фахівців, яка має базуватися на вивченні інформаційних процесів у галузі

підготовки, напрямах застосування ІКТ у професійній діяльності; вимогах роботодавців до інформатичної компетентності фахівців, а також враховувати інтереси студентів і досвід педагогічних працівників.

Вважаємо найбільш перспективними: підготовку та використання програм контролю і самоконтролю знань з різних предметів; створення навчальних мультимедійних систем; розроблення та використання інформаційно-аналітичних баз даних; комп'ютерне моделювання виробничих ситуацій, професійних дій і педагогічного процесу; застосування ІКТ в організації та проведенні науково-дослідної роботи; використання автоматизованих методів психодіагностики й експертизи педагогічної діяльності; реалізація комп'ютерних імітаційних навчально-тренувальних комплексів; використання експертних систем і систем підтримки прийняття рішень; упровадження систем управління навчанням для дистанційної та змішаної освіти тощо.

ІКТ можуть бути використані в усіх циклах підготовки на всіх етапах навчання, та їх ефективність залежить від конкретних завдань вивчення дисципліни і загальної мети професійної підготовки майбутніх фахівців.

Усі напрями інформатизації пронизують телекомунікаційні технології, створюючи нові можливості для студентів і педагогічних працівників, займаючи значне місце у професійній підготовці.

Майбутнє за мультимедійними програмами єдиної структури і методики використання, кожна з яких міститиме необхідний обсяг відомостей із дисципліни, разом утворюючи систему електронних навчально-методичних комплексів для професійної освіти певного профілю [4: 5, с. 200].

Нині ІКТ є однією з основних педагогічних інновацій. Вона змінює уявлення про те, якими мають бути принципи побудови інформаційного освітнього середовища, глобальний освітній простір, взаємодія суб'єктів навчання. У процесі інформатизації формується ефективна система керованого розвитку навчальних закладів та освітньої системи професійної освіти загалом.

Література:

1. Гуревич Р.С. Нові інформаційні технології в підготовці сучасного фахівця / Р.С. Гуревич, А. М. Коломієць, Д. І. Коломієць // Кримські педагогічні читання : матеріали Міжнар. наук. конф. / за ред. С.О. Сисоєвої і О.Г. Романовського – Х. : НТУ «ХП», 2001. – С. 149-153.

2. Жалдак М.І. Педагогічний потенціал інформатизації навчального процесу / М.І. Жалдак // Розвиток педагогічної і психологічної наук в Україні 1992-2003 : зб. наук. пр. до 10-річчя АПН України / АПН України. – Ч. 1. – Х.: ОВС, 2002. – С. 371-383.

3. Кульчицький І. Вплив сучасних комп'ютерних інформаційних технологій на традиційні методики навчання / І. Кульчицький // Вісник Львівського ун-ту : Серія педагогічна. – Львів, 2001. – Вип. 15, ч. 2. – С. 177-185.

4. Литвин А.В. Информатизация освіти та інформаційна складова професійної підготовки фахівців у ПТНЗ : прогностичний аспект : метод. реком. / А.В. Литвин. – Львів : ЛНПЦ ПТО, 2012. – 35 с.

5. Литвин А.В. Информатизация професійно-технічних навчальних закладів будівельного профілю : монографія / А.В. Литвин. – Львів : Компанія «Манускрипт», 2011. – 498 с.

6. Роберт И.В. Современные информационные технологии в образовании : дидактические проблемы, перспективы использования / И.В. Роберт. – М. : Школа-Пресс, 1994. – 205 с.

ТЕХНОЛОГІЯ ФОРМУВАННЯ ІНФОРМАЦІЙНОЇ КУЛЬТУРИ МАЙБУТНІХ АРХІТЕКТОРІВ

Литвин В.А., магістр архітектури
Національний університет «Львівська політехніка»

Комплексне інформаційне забезпечення професійної підготовки фахівців у ВНЗ нині перебуває лише на стадії розроблення та впровадження. Информатизация професійної освіти майбутніх архітекторів потребує інноваційних форм, методів і технологій навчання, а також відповідного науково-методичного забезпечення, компетентісно орієнтованого педагогічного контролю та інструментального забезпечення діагностики результатів навчання [1, с. 14].

Архітектор має використовувати всі можливості комп'ютерної техніки та програмного забезпечення, поєднувати творчий пошук із потенціалом сучасних ІКТ, адже він повинен досконало вміти створювати будь-які форми і візуалізувати всі свої творчі задуми.

Виробити стійку мотивацію та усвідомлення важливості формування та розвитку інформаційної культури неможливо без натхненного викладання, демонстрування студентам практичного застосування знань, використання нових і нетрадиційних форм і методів навчання, їхнього чергування, впровадження мультимедіа, інтерактивних комп'ютерних засобів. Викладачі мають передбачати різноманітні форми, методи та засоби навчання і так їх поєднувати, щоб стимулювати активність і самостійність студентів [9, с. 26].

Під педагогічною технологією розуміють ефективний алгоритм досягнення освітніх цілей, систему найбільш раціональних шляхів досягнення мети, які забезпечують перетворення освітнього процесу в навчальному закладі на цілеспрямовану діяльність усіх його суб'єктів [8, с. 661].

На відміну від методики, система дій якої є достатньо гнучкою та варіативною щодо реалізації основних положень (В. Загвязинський, С. Сисоєва та ін.), педагогічна технологія задається жорсткою алгоритмічною послідовністю, має чітко визначену систему приписів, слідування яким гарантує запланований результат.